

פסוקים לפורים

פרק ט

טו ויקהלו היהודיים אשר בשושן גם ביום ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו בשושן שלש מאות איש ובבנה לא שלחו את-ינדם: טז ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על-נפשם ונוח מאיביהם ונהרג בשנאייהם חמשה ושבעים אלה ובבנה לא שלחו את-ינדם: יז ביום-שלשה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה: יח והיהודיים אשר בשושן נקהלו בשלשה עשר בו ובארבעה עשר בו ונוח בתמשה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה: יט על-כן היהודים הפרוזים הישבים בערי הפרוזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלות מנות איש לרעהו: כ וכתב מרדכי את-הדברים האלה וישלח ספרים אל-כל-היהודים אשר בכל-מדינות המלך אמשורוש הקרובים והרחוקים: כא לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום-תמשה עשר בו בכל-שנה ושנה: כב פתמים אשר-נחו בהם היהודים מאויביהם והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלות מנות איש לרעהו ומתנות לאבינים:

כו על-כן קראו לימים האלה פורים על-שם הפור על-כן על-כל-דברי האגרת הזאת ומה-ראו על-ככה ומה הגיע אליהם: כז קימו וקבלו [וקבלו] היהודים עליהם ועל-זרעם ועל כל-הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל-שנה ושנה: כח והימים האלה נזכרים ונעשים בכל-דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא-יסוף מזרעם:

משניות לפזרים

מסכת מגילה פרק ראשון

א מגילה נקראת באחד עשר, בשנים עשר, בשלשה עשר, בארבעה עשר, בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר. כרפיץ המקפין חומה מימות יהושע בן נון, קורין בחמשה עשר. כפרים ועירות גדולות, קורין בארבעה עשר, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה (מתורגם)

מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר. פעמים בזה ופעמים בזה, כמו שהולך ומפרש:

מימות יהושע בן נון קורין בט"ו. שכתוב (אסתר ט, יט) על כן היהודים הפרזים עושים את יום י"ד, ומזה שהפרזים בי"ד מוכרח שהמוקפין בט"ו.

ומימות יהושע, לומדים דרך גזירה שוה מפרזי פרזי, כתוב כאן היהודים הפרזים וכתוב שם (דברים ג, ה) לבד מערי הפרזי, מה שם מימות יהושע אף כאן מימות יהושע. ותקנו שהכרכים המוקפים חומה מימות יהושע, אנ"פ שאין להם חומה עכשיו יקראו בט"ו כמו שושן, כדי לחלוק כבוד לא"י שהיתה חרבה בימי מרדכי ואסתר, כדי שיהיו קוראים כבני שושן ויחשבו כאילו הם כרכים המוקפים אנ"פ שהם עתה חרבים, ויהיה זכרון לא"י בנס זה. ולפי שיהושע התחיל להלחם בעמלק תחלה, וכתוב (שמות יז, יד) כתוב זאת זכרון בספר ושם באזני יהושע, לפיכך הזכירו מימות יהושע:

אלא שהכפרים מקדימין. כלומר מאחר שמוקפים קוראים בט"ו ושאינ מוקפים בי"ד הכל בכלל, וכיצד מוצאים שוב י"א וי"ב וי"ג? אלא שהכפרים נתנו להם רשות להקדים קריאתן ליום הכניסה, יום ב' בשבת שלפני י"ד, או ה' בשבת, שהן יום הכניסה, שהכפרים מתכנסים בעיירות למשפט, לפי שב"ד יושבים בב' וה' בתקנת עזרא. או, מתכנסים הכפרים לעיירות בב' וה' לשמוע קריאת התורה. והכפרים אינם בקיאים כל כך לקרוא וצריכים שיקראנה להם אחד מבני העיר, ולא הטריחום חכמים לחזור ולבא ביום י"ד, כדי שיהיו פנויים ביום פורים להספיק צרכי סעודת פורים לבני העיירות. ומצאו לדבר זה רמז מן המקרא, שכתוב (אסתר ט, לא) לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם, ואם לא תקנו מרדכי ואסתר אלא י"ד וט"ו הכתובים במקרא, הפסוק היה אומר בזמנם, למה כתוב זמניהם? לומדים מזה עוד ב' זמנים אחרים חוץ מאותם הכתובים במגילה, וי"ג לא צריך פסוק לרבות שיהיה ראוי לקריאה, שעיקר הנס בו היה, שבו נקהלו להנקם מאויביהם בין בשושן בין בשאר מדינות, על כרחך לא מרבה הפסוק אלא י"א וי"ב. ואין לומר שמרבה ט"ז וי"ז שלאחר י"ד וט"ו הכתובים במגילה, שהרי כתוב בפסוק (שם) ולא יעבור:

חג פורים

מסכת מגילה פרק ראשון

ב כיצד, חל להיות יום ארבעה עשר בשני, כפרים ועירות גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר. חל להיות בשלישי או ברביעי, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועירות גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר. חל להיות בחמישי, כפרים ועירות גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר. חל להיות ערב שבת, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועירות גדולות ומקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות בשבת, כפרים ועירות גדולות מקדימין וקורין ליום הכניסה, ומקפות חומה למחר. חל להיות אחר השבת, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועירות גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה [מתורגם]

חל להיות. י"ד. בערב שבת, עירות ומוקפים קוראים בו ביום. שאין קריאת מגילה בשבת, גזירה שמא [אולי] יטלנה בידו ויעבירה ד' אמות ברשות הרבים, ואם יאחרנה עד אחד בשבת יהיה כבר י"ו, והתורה אמרה ולא יעבור. ואע"פ שבני הכרכים קוראים המגילה בי"ד כשחל ט"ו להיות בשבת, מ"מ אין קוראים ויבא עמלק אלא בשבת שהוא יום ט"ו, ומפטירים פקדתי, ושואלים ודורשים בהלכות פורים כל אותה שבת. וסעודת פורים, יש אומרים שעושים אותה ביום י"ד שבו קוראים את המגילה, ויש אומרים שמאחרים אותה לאחר השבת. וכך משתמע מהירושלמי, שסעודת פורים שחל להיות בשבת מאחרים ולא מקדימים. ולכל הדעות אין עושים אותה בשבת:

חל להיות. י"ד. אחר השבת באחד בשבת, כפרים מקדימים ליום הכניסה. שהוא י"א. וזה שהקילו חכמים לבני הכפרים להקדים ליום הכניסה, היא רק בזמן שישראל שרויים על אדמתם ושלוחי בית דין יוצאים להודיע מתי קידשו ב"ד החדש ומתי הפסח נקבע. אבל בזמן הזה שהעם מסתכלים בקריאת המגילה ומונים ממנה שלשים יום לפסח, אם יקדימו הכפרים קריאתם הרי יעשו הפסח לסוף ל' יום של קריאה, ונמצאו אוכלים חמץ בימים אחרונים של פסח, לפיכך אין קוראים אותה אלא בזמנה:

חג פורים

מסכת מגילה פרק ראשון

ג איזו היא עיר גדולה, כל שיש בה עשרה בטלנים. פחות מכאן, הרי זה כפר. באלו אמרו, מקדימין ולא מאחרין. אבל זמן עצי כהנים ותשעה באב וחגיגה והקהל, מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין (ולא מאחרין), מתרין בהספד ובתעניות ומתנות לאביונים. אמר רבי יהודה, אימתי, מקום שנכנסין בשני ובחמישי. אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי, אין קורין אותה, אלא בזמנה:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה (מתורגם)

עשרה בטלנין. של בית הכנסת, שבטלים ממלאכתם ונזונים משל צבור, כדי להיות מצויין תמיד בשעת התפילה בבית הכנסת:

אלו אמרו. בזמנים של מגילה אמרו מקדימים אם חל זמן קריאתה בשבת:

אבל זמן עצי הכהנים והעם. שהיו משפחות לישראל שקבועים להם ימים בכל שנה להביא עצים למקדש לצורך המערכה, ומביאים קרבן עצים עמהם עולות נדבה, אם חל להיות בשבת מאחרים ליום מחר:

ותשעה באב. והוא הדין שאר תעניות, אם חל א' מהן להיות בשבת:

וחגיגה. אם חל י"ט בשבת דוחים שלמי חגיגה למחר, שהרי יש לה תשלומים כל ז'. וכן הקהל את העם, שהיה המלך קורא בספר משנה תורה, וכל העם חייבים לבא ולהביא את טפם, כמו שכתוב (דברים לא, יב) האנשים והנשים והטף, ובשבת אי אפשר ודוחין אותו למחר:

ולא מקדימין. שעדיין לא הגיע זמן חיובם:

ותשעה באב, שאין מקדימים זמן פורענות [דאקדומי פורענותא לא מקדמינן]:

חג פורים

מסכת מגילה פרק ג

ד ראש חודש אדר שחל להיות בשבת, קורין בפרשת שקלים. חל להיות בתוך השבת, מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת. בשנייה, זכור. בשלישית, פרה אדמה. ברביעית, החדש הזה לכם. בחמישית, חזרין לקסדרן. לכל מפסיקין, בראשי חודשים, בחנכה ובפורים, בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה (מתורגם)

קורין פרשת שקלים. כי תשא, להודיע שיביאו שקליהם בדרך, כדי שיקריבו בא' בניסן מתרומה חדשה:
מקדימין לשעבר. קוראים פרשת שקלים בשבת שלפני ר"ח. ואפילו חל ר"ח אדר בע"ש, מקדימים לשבת שעברה:
ומפסיקין בשבת הבאה. מלקרא פרשה שניה, כדי שתקרא פ' זכור בשבת הסמוכה לפורים, לסמוך מחיית עמלק למחיית המן:
בשלישית פרה אדמה. להזהיר את ישראל לטהר עצמם כדי שיעשו פסחיהם בטהרה. ואיזו היא שבת שלישית? כל שסמוכה לפורים מאחריה. וכשחל ר"ח ניסן להיות בשבת, שבת שלישית היא שבת הסמוכה לר"ח ניסן, כדי לסמוך אזהרת טהרת טמאי מתים לפסחים:
ברביעית החדש הזה. שעם פרשת הפסח:
לקסדרן. לסדר ההפטרות, שעד הנה מפטירים מעין ד' פרשיות. פרשת שקלים בן שבע שנים (מלכים ב, יב, א). פרשת זכור פקדתי את אשר עשה לך עמלק (שמואל א, טו, ב). פרשת פרה וזרקתי עליכם מים טהורים (יחזקאל לו, טז). פרשת החודש בראשון באחד לחודש (יחזקאל מה, יח). מכאן והלה חוזר להפטיר מעין פרשת היום:
לכל מפסיקין. שאין מפטירים מעין הפרשה, אלא מעין המאורע:

חג פורים

מסכת מגילה פרק ג

ה בפסח קורין בפרשת מועדות של תורת כהנים. בעצרת, שבועה שבעות. בראש השנה, בהדש השביעי באחד להדש. ביום הכפורים, אחרי מות. ביום טוב הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים, ובשאר כל ימות החג בקרבנות החג:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה (מתורגם)

והיום נוהגים, בראש השנה, וה' פקד את שרה (בראשית כא, א), דבר"ה נפקדה שרה, ומפטירים בחנה (שמואל א, א), שגם היא נפקדה בר"ה. ביו"ט שני, בעקידה (בראשית כב, א), ומפטירים הבן יקיר לי אפרים (ירמיה לא)... שבת שחל להיות בחולו של מועד, בין בפסח בין בסוכות, קוראים ראה אתה אומר אלי (שמות לג, א), ומפטירים, בפסח, העצמות היבשות (יחזקאל לז), ובסוכות, ביום בא גוג (יחזקאל לח), שמסורת בידנו שתחיית המתים עתידה להיות בפסח, ומלחמות גוג ומגוג בסוכות:

ו בחנכה, בנשיאים, בפורים, ויבא עמלק. בראשי חדשים, ובראשי חדשיכם. במעמדות, במעשה בראשית. בתעניות, ברכות וקללות. אין מפסיקין בקללות, אלא אחד קורא את כלן. בשני ובחמישי ובשבת במנחה, קורין כסדרן ואין עולין להם מן החשבון, שנאמר, (ויקרא כג) וידבר משה את מעדי י-י אל בני ישראל, מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה (מתורגם)

במעמדות במעשה בראשית. שבשביל הקרבנות נתקיימו שמים וארץ. וסדר קריאתן מפורש במסכת תענית בפרק אחרון:
ברכות וקללות. אם בחקותי (ויקרא כו, ג), להודיע שעל עסקי החטא באה פורענות לעולם, ויחזרו בתשובה וינצלו מצרתם:
כסדרן. בסדר פרשת היום:
ואין עולין להם מן החשבון. כשיגיע יום שבת יחזרו ויקראו מה שקראו בשני ובחמישי ובשבת במנחה:
שנאמר וידבר משה. על כל המשנה נאמר, ללמוד מכאן שמצוה לקרא בכל המועד מענין המועד:

חג פורים

הלכות פורים - מבוסס על קצוש"ע סימן קמ - קמב

1. שבת שלפני ראש-חֹדֶשׁ אֶדְר הַסְּמוּד לְנִיסָן, היא שבת פְּרַשַׁת שְׁקָלִים. וְאִם חָל ראש-חֹדֶשׁ בַּשַּׁבָּת, אֲזִי היא שבת שְׁקָלִים. וּמוֹצָאִים שְׁלֹשָׁה סְפָרֵי תוֹרָה, בְּרֵאשׁוֹן קוֹרְאִים בְּפְרַשַׁת הַשְּׁבוּעַ. בַּשַּׁנִּי, קוֹרְאִים בְּשֵׁל ראש-חֹדֶשׁ, וּבַשְּׁלִישִׁי, קוֹרְאִים מִפְּטִיר בְּפְרַשַׁת שְׁקָלִים, וּמִפְּטִירֵי הַפְּטָרַת שְׁקָלִים.
2. שבת שלפני פורים הוא שבת פְּרַשַׁת זְכוֹר. וְהַשַּׁבָּת שֶׁלפְּנֵי ראש-חֹדֶשׁ נִיסָן, היא שבת פְּרַשַׁת הַחֹדֶשׁ. וְאִם חָל ראש-חֹדֶשׁ בַּשַּׁבָּת, אֲזִי היא פְּרַשַׁת הַחֹדֶשׁ, וְדִינָהּ כְּמוֹ ראש-חֹדֶשׁ אֶדְר שְׁחַל בַּשַּׁבָּת. וְהַשַּׁבָּת שֶׁלפְּנֵי פְּרַשַׁת הַחֹדֶשׁ, היא שבת פְּרַשַׁת פָּרָה.
3. יֵשׁ אוֹמְרִים, כִּי פְּרַשַׁת זְכוֹר וּפְּרַשַׁת פָּרָה, חֲנֻכָּים לְקִרְוַתן מִדְּאוֹרֵיתָא. וּבְנֵי הַיְשׁוּבִים שְׂאִין לָהֶם מִנֵּן, צְרִיכִים שְׂיָבֹאוּ לְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִנֵּן.
4. מִשְׁנַכְנֵס אֶדְר, מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ דִּין וּדְבָרִים עִם גּוֹי, יִשְׁפֹּט עִמּוֹ בְּאֶדְר.
5. בְּיוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֶדְר, הוא פורים. וְאִם חָל פורים בְּיוֹם ראשון, מְקַדְּמִים לְהַתְעַנּוֹת בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי.
6. לְכַבּוֹד הַמְּגִילָה, יֵשׁ לְלַבּוֹשׁ בְּגָדֵי שַׁבָּת מִבְּעָרָב.
7. נוֹהֲגִים לִיתֵן קֶדֶם פורים מַחְצִית מִן הַמְּטִבֵּעַ הַקְּבוּעַ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּבְאוֹתוֹ זְמַן, זְכָר לְמַחְצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁהָיוּ נוֹתְנִים בְּאֶדְר לְצַרְדֵּי קַרְבָּנוֹת הַצְּבוּר. וּמִנְהַג לִתֵּן שְׁלֹשׁ מַחְצִיּוֹת, מִשׁוּם שֶׁבְּפְרַשַׁת כִּי תִשָּׂא כְּתוּב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים תְּרוּמָה. וְנוֹתְנִים בְּעָרָב לְפָנֵי קְרִיאַת הַמְּגִילָה, וּמְחַלְקִים אוֹתָם לְעֵנִיִּים. קָטָן, פְּטוּר.

חג פורים

8. בפורים, ערבית שחרית ומנחה, אומרים על הנסים, ואם שכת, אם נזכר קדם שאמר את השם מן ברכת הטוב שמך וכו', חוזר ומתחיל על הניסים. אבל אם לא נזכר עד לאחר שאמר את השם, גומר את הברכה ואינו חוזר.

9. חזב כל אדם, בין איש בין אשה, לשמע קריאת המגילה בלילה וביום. וגם את הקטנים חזבים לחנך אותם שישמעו קריאת המגילה. ומכל מקום לא יביאו לבית-הכנסת קטנים ביותר, שמבלבלים דעת השומעים.

10. מצוה מן המבחר לשמוע את המגילה בבית-הכנסת במקום שיש רב אנשים, משום שברב עם הדרת מלך. ולכל הפחות ישתדל לשמע אותה במנון עשרה. ואם אי אפשר לקרותה במנון, יקרא אותה כל יחיד מתוך מגילה כשרה עם הברכות שלפניה.

11. מנהג בכל ישראל, שהקורא אינו קורא מתוך מגילה כרוכה, אלא פושט אותה וכופלה דף על דף כמו אגרת, מפני שנקראת אגרת הפורים, אבל השומעים, אינם צריכים לפשטה.

12. הקורא את המגילה, בין ביום בין בלילה, מברך לפניה שלש ברכות, על מקרא מגילה, שעשה נסים, ושהחנינו. ולאחר קריאתה, כורכה בלה ומניחה לפניו, ומברכים ברכת הרב את רבנו וכו'.

13. בברכת שהחנינו של יום, יכוננו גם על מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים וסעודת פורים. וכן שליח-הצבור, צריך שיכון להוציא את הצבור על מצות אלו.

חג פורים

14. הקורא את המגילה, צריך לבון להוציא את כל השומעים. וגם השומע צריך לבון לצאת ולשמע כל תבה ותבה, שאפלו אם רק תבה אחת לא שמע, אינו יוצא. ולכן צריך הקורא להשגיח מאד, שבשעה שמרעישים ומבלבלים בהפאת המן, ישתק עד יעבר הרעש לגמרי. ומכל מקום ראוי ונכון שיהיה לכל אחד מגילה כשרה, כדי שיאמר בעצמו מלה במלה בלחש, פן לא ישמע תבה אחת מן הקורא. וכן כל אשה חכמת לב שעומדת בעזרת נשים, אם אפשר, מה טוב להיות לה מגילה כשרה לקרות מתוכה, כי שם קשה לשמע, והנשים חייבות כמו האנשים.

15. עיר שהיא מקפת חומה מימות יהושע בן-נון, קוראים בה בחמשה עשר.

16. חיב כל אדם לשלוח לכל הפחות לאדם אחד שתי מנות, שכתוב ומשלוח מנות איש לרעהו, שזה שתי מתנות לאחד. וכל המרבה לשלוח מנות לרעים, הרי זה משבח. ומכל מקום מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעים, כי אין שמחה גדולה ומפארת לפני הקדוש ברוך-הוא אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות. והמשמח לב האמללים האלו, דומה לשכינה, שנאמר, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

17. כל אדם אפלו עני שבארץ ישראל המקבל צדקה, חיב לתן לכל הפחות שתי מתנות לשני עניים, מתנה אחת לכל אחד, שכתוב, ומתנות לאביונים, שזה שתי מתנות לשני עניים. ואין מדקדקים במעות פורים, אלא כל הפושט יד ליטול, נותנים לו.

18. נשים חייבות במשלוח מנות ומתנות לאביונים. משלוח מנות, תשלח אשה לאשה ואיש לאיש. אבל מתנות לאביונים, יכולה גם אשה לשלוח לאיש, וכן בהפך.

חג פורים

19. חייבים לאכול ולשתות ולשמוח בפורים. גם בליל ארבעה עשר ישמח וירבה קצת בסעודה. וכשחל במוצאי שבת, אף שצריך לעשות בשבת סעודה שלישית, ימעט קצת באכילתו ביום, לתן מקום לסעודת ליל פורים. ומכל מקום בסעודה שעושים בלילה, אין יוצאים ידי חובתן, שעקר הסעודה מצותה שתהא ביום, שכתוב ימי משתה. ויש להדליק נרות דרך שמחה ויום-טוב גם כשעושים הסעודה ביום. וגם בליל חמשה עשר, צריך לשמוח קצת.

18. הנשים חייבות במשלוח מנות ומתנות לאביונים. משלוח מנות תשלח אשה לאשה ואיש לאיש, אבל מתנות לאביונים יכולה גם אשה לשלוח לאיש וכן להיפך.

19. חייבים לאכול ולשתות ולשמוח בפורים. גם בליל י"ד ישמח וירבה קצת בסעודה. וכשחל במוצאי שבת, אף שצריך לעשות בשבת סעודה שלישית, ימעט קצת באכילתו ביום, לתת מקום לסעודת ליל פורים. ומכל מקום בסעודה שעושים בלילה אין יוצאים ידי חובה, שעיקר הסעודה מצותה שתהא ביום, שכתוב ימי משתה. ויש להדליק נרות דרך שמחה ויו"ט גם כשעושים הסעודה ביום. וגם בליל ט"ו צריך לשמוח קצת.

דברי חז"ל לפורים

1. אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני הקב"ה שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל,

לפיכך הקדים שקליהם (מחצית השקל) לשקליו, היינו דכתיב באחד באדר משמיעין

על השקלים. (ילקוט שמעוני אסתר ג)

כי תשא יא וידבר י-הוה אל-משה לאמר: יב פי תשא את-ראש בני-ישראל לפקדיהם ונתנו
איש כפר נפשו לי-הוה בפקד אתם ולא יתיה בכם נגף בפקד אתם: יג זה יתנו כל-העבר
על-הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לי-הוה:
מגילת אסתר ט אם-על-המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כפר-כסף אשקול על-ידי עשי
המלאכה להביא אל-גנזי המלך:

2. שאלו תלמידיו את רשב"י מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור

כליה? אמר להם אמרו אתם, אמרו לו מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע, אם כן

שבשושן יהרגו שבכל העולם כולו אל יהרגו! אמרו לו אמור אתה, אמר להם מפני

שהשתחוו לצלם, אמרו לו וכי משוא פנים יש בדבר? אמר להם הם לא עשו אלא

לפנים אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים (מגילה יב).

דברי חז"ל לפורים

3. המן מן התורה מנין? המן העץ, אסתר מן התורה מנין? ואנכי הסתר אסתיר,

מרדכי מן התורה מנין? דכתיב מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא (חולין קל"ט):

המן־העץ אשר צויתיד לבלתי אכל־ממנו אכלת (בראשית ג:יא)

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל־הרעה אשר עשה כי פנה אל־אלהים
אחרים (דברים לא:ח)

ואתה קח־לך בשמים ראש מ־דרור (שמות ל:כג)

מושגים לפורים

מושגים מהמשניות

פרק א משנה א

1. כִּרְכִין הַמְקַפֵּין חוֹמָה מִימֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן

2. שְׁהִכְפָּרִים מְקַדְמִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה

פרק א משנה ב

3. גְזִירָה שֶׁמָּא [אוּלַי] יִטְלֶנָה בִידוֹ וַיַּעֲבִירָנָה ד' אֲמוֹת בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים

4. 'ולא יעבור'

פרק א משנה ג

5. אֲקֻדוּמֵי פוֹרְעָנוֹתָא לֹא מְקַדְמִין [אִין מְקַדְמִים זִמן פוֹרְעָנוֹת]

פרק ג משנה ד

6. לְכָל מְפָסִיקִין, בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים, בְּחִנְכָּה וּבְפוּרִים, בְּתַעֲנִיּוֹת וּבְמַעֲמָדוֹת וּבְיוֹם הַכְּפוּרִים

7. כְּדֵי שִׁיקְרִיבוּ בֵּא' בְּנִסָּן מִתְרוּמָה חֲדָשָׁה

8. לְסִמוּךְ מַחִיית עֲמֶלֶק לְמַחִיית הַמֶּלֶךְ

מושגים לפורים

פרק ג משנה ו

9. אין מפסיקין בקללות, אלא אחד קורא את כלן

10. בשני ובחמישי ובשבת במנחה, קורין כסדרן ואין עולין להם מן החשבון

11. וידבר משה את מעדי יי אל בני ישראל, מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו

מושגים לפורים

מושגים מהלכות פורים

1. משנכנס אדר מרבנים בשמחה
2. זכר למחצית השקל
3. ברוך עם הדרת מלך
4. ימי משתה
5. אם לא נזכר עד לאחר שאמר את השם גומר את הברכה ואינו חוזר
6. אגרת הפורים
7. והמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה
8. אין מדקדקים במעות פורים

מושגים לפורים

מושגים מדברי חז"ל

1. גלוי וידוע לפני הקב"ה שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים

שקליהם (מחצית השקל) לשקליו (ילקוט שמעוני אסתר ג)

2. מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? מפני שנהנו

מסעודתו של אותו רשע - מפני שהשתחוו לצלם (מגילה יב).

3. המן מן התורה מנין? המן העץ, אסתר מן התורה מנין? ואנכי הסתר אסתיר,

מרדכי מן התורה מנין? דכתיב מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא (חולין קל"ט):